

Tlačová správa

k výstave

„KEĎ SA POVIE POLEDNIAK“

Termín konania: 18. 5. – 30. 9. 2017

Vernisáž: 17. 5. 2017 o 16.00 hod.

Miesto konania: Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Slovenské technické múzeum systematicky dokumentuje aj prínos osobností rozvoja vedy a techniky. K tematike “Osobnosti Košíc”, ktorú si košické múzeá a galérie vybrali ako spoločný motív pre tohtoročnú Košickú noc múzeí a galérií, múzeum prispieva výstavou prezentujúcou históriu jednej z prvých košických fabrik. V rozvoji strojárskej výroby na území dnešného Košického kraja vynikala firma **Karola Poledniaka**. Zakladateľ firmy a jeho syn a pokračovateľ, tiež menom Karol Poledniak, patrili k osobnostiam spoločenského a hospodárskeho života mesta Košíc a okolia. Prispeli k rozvoju strojárskej výroby a priemyslu na východnom Slovensku a položili základy vyspelého strojárstva na Slovensku. Cieľom výstavy je pripomenúť verejnosti košické významné osobnosti – zakladateľov strojárstva, ktorí z malej dielne tvrdým úsilím a vďaka technickému a obchodnému nadaniu vybudovali veľkú firmu, ktorá si postupne vybudovala renomé aj za hranicami Slovenska. Táto vyše 130 ročná továreň, ktorej objekty dodnes stoja na Štúrovej ulici v Košiciach, bola predchodcom svetoznámej strojárskej fabriky Východoslovenské strojárne (VSS).

Základ výstavy tvoria hodnotné zbierkové predmety, ktoré múzeum systematicky sústreďuje. Symbolicky prezentujú výrobný program a produkciu firmy Karola Poledniaka, ktorá sa sústreďovala na poľnohospodárske stroje, stavbu mlynov a odlievaný sortiment zo železolejárne. Zastúpený je tiež autentický dobový materiál poskytnutý súkromnými zberateľmi.

Z trojrozmerných technických exponátov vynikne mlynská valcová stolica z roku 1913 na mletie obilnín v menších prevádzkach – práve tento výrobok patril k nosným výrobkom košickej firmy. Vystavená je i sečkovica na sekacie hospodárskych rastlín s ručným kolesom a ozubeným prevodom. Prezentovaný je i tlačiarenský lis na papier, ďalej originály dokumentácie z firmy K. Poledniak: plány, výkresy, nákresy, účtovné knihy, plány zariadenia mlyna a zabudovania turbíny v Horných Lelovciach. Zaujímavosťami sú i vreckový mikroskop, ktorým K. Poledniak ml. osobne kontroloval kvalitu liatinových výrobkov, firemné tabule, či pamätné tablo s fotografiami zamestnancov vyhotovené pri príležitosti 50. výročia založenia firmy. Na nádvorí múzea si návštevníci môžu prezrieť i ďalšie produkty firmy K. Poledniak –Francisovú radiálnu pretlakovú turbínu v špirálovej skrini s horizontálnym hriadeľom, ktorá slúžila na pohon zariadení mlyna v Barci, či jednovalcový ležatý parný stroj zn. Poledniak.

Veríme, že téma slávnej továrne a značky „Poledniakovej fabriky“, ktorá položila pevné základy strojárskej výroby, zaujme návštevníkov a pripomenie tak jednu z významných etáp technickej histórie mesta Košice i regiónu východného Slovenska.